

(català / english)

(català)

LESS IS MORE

Conxita Oliver

Fundat el 1998 per Marga Ximenez i codirigit des del 2000 per Nora Ancarola, l'Espai MX 1010 ha orientat la seva línia de treball a partir de les preocupacions i dels neguits d'ambdues com a artistes, vinculant estretament tecnologia i tradició. Com a plataforma de difusió i d'investigació, els seus objectius són amplis i diversos i se situen en la interdisciplinarietat i la transversalitat. El programa que porten a terme s'organitza a partir de cinc cicles al llarg de l'any, a través dels quals conflueixen creacions difícilment emmarcables en el sentit disciplinar.

Un d'aquests cicles és l'anomenat *Art mínim*, que prové de la convocatòria de la *Mostra d'Art Tèxtil de Petit Format* que va néixer per mostrar com l'art tèxtil s'havia incorporat al món de l'art contemporani amb un caràcter conceptual. És, actualment, l'únic centre privat a Catalunya que desenvolupa una recerca plàstica en l'àmbit de les estructures tèxtils i s'ha consolidat com un lloc de referència en la seva especialitat. L'encreuament disciplinar amb les noves tecnologies ha donat al seu pla un caràcter diferenciador.

Marga Ximenez, com a creadora, prové del món del tapís, i d'aquí la idea de concebre un espai especialitzat en el tèxtil contemporani, inexistent en el nostre país. De seguida, Nora Ancarola es va incorporar al projecte i amb ella aquest va adquirir una nova dimensió, oberta als nous llenguatges i a les noves tecnologies. Com a pintora i videoartista, el seu interès es va encaminar cap a la recuperació de tot un seguit de creadors que empraven materials humils i no nobles dins d'un camí plenament conceptual. En aquest sentit, han estat les diverses convocatòries sobre el petit format les que han modelat i transformat la proposta inicial de la galeria en l'actual, treballant en la revisió del paper que l'art tèxtil interdisciplinari té dins dels llenguatges creatius, tant a nivell nacional com internacional.

Cadascuna de les exposicions ha ofert una revisió renovadora i compromesa amb propostes d'interès dins del context actual. Ha agrupat tot un seguit d'artistes -de diversa procedència i de generacions molts diferents- que han optat per emprar, en la seva totalitat o parcialment, materials tous i flexibles en una mena de mestissatge que enriqueix el seu llenguatge plàstic. Un creuament de poètiques visuals que tant utilitza el tèxtil directament sense cap mena d'intervenció, com els que el manipulen fins a variar la seva configuració externa, o finalment, alguns que el fan servir com a tema, encara que el resultat sigui amb imatges fixes o en moviment.

Així, doncs, la galeria es va direccionar cap a treballs que, partint d'un cert parentiu amb la tradició, es formalitzen a través d'una noció integradora, amb una convivència de valors amb els quals la condició més o menys "tèxtil" dels

materials, resulta cada vegada menys protagonista en l'evolució de cadascun d'ells. Els artistes participants s'han mogut amb rigor en la polivalent confluència que representa el llenguatge contemporani; un llenguatge en el que ja no existeix la divisió de disciplines. Les tècniques se superposen en una metamorfosis idiomàtica i en una apropiació territorial que elimina qualsevol barrera o frontera expressiva.

La tasca duta a terme al llarg d'aquests 10 anys, sens dubte, ha consolidat MX Espai 1010 com un centre internacional de trobada i d'intercanvi amb creadors que sintonitzen amb les seves propostes i els seus mètodes.

L'EVOLUCIÓ DE L'ART TÈXTIL

El tradicional tapís procedent del camp de la pintura ha evolucionat de tal manera a les mans dels creadors contemporanis que ha deixat de banda la simple recuperació artesanal per constituir escultures, instal·lacions i muntatges de caire conceptual. Amb un passat històric ancestral, aquesta tècnica s'ha situat en els nous camins de la creativitat amb un nivell d'exigència i d'innovació molt alt, transgredint les normes de l'ofici, encara que mantenint -en alguns casos- certes connexions amb la pràctica convencional.

Fou el francès Jean Luçart, pintor i poeta, qui vers les primeres dècades del segle XX, renovà i actualitzà el tapís, propiciant la seva pròpia capacitat expressiva. L'any 1961, creà a Lausanne la CITAM (Centre Internacional de la Tapisseria Antiga i Moderna), entitat de la qual naixerien les Biennals Internacionals del Tapís. Aquestes es convertiren en les grans impulsores de les noves i sorprenents formes expansives que el tapís va adquirir. D'ençà la Primera Biennial de Lausanne (1962), es posà en marxa l'engranatge creatiu en estimular un potencial de possibilitats fins aquell moment inèdites. Magdalena Abakanowicz presentà un treball trencador amb el qual s'allunyava dels principis de la tapisseria ornamental, per constituir una nova actitud plàstica i conceptual enfront al caràcter mural de subordinació al límit arquitectònic, segons la pura ortodòxia. La ruptura radical amb el desenvolupament precedent arriba amb la tridimensionalitat, quan es deixa de banda el marc pictòric i l'estructura constitutiva del teixit és emprat com a potencialitat material. Així, els artistes aniran despullant la tapisseria de tot artifici per quedar-se amb l'estructura interna i amb la seva condició de flexibilitat per deconstruir-la, alterar-la, descontextualitzar-la o emfatitzar-la. La pràctica tèxtil, progressivament, anirà desenvolupant les possibilitats de la fibra, la forma i el volum i se centrarà en la textilitat i en la pròpia gestualitat dels materials.

La investigació plàstica en l'àmbit de les estructures tèxtils ha donat i segueix donant creacions molt interessants. Realitzades amb fibres vegetals (cotó, seda, llana, lli,...) i fibres sintètiques (nilons, acrílics, plàstics...), amb tot tipus de materials tèxtils, tous, tramats i flexibles, així com amb objectes de diversa procedència, són el resultat del mestissatge de diferents terrenys plàstics. Recursos que sobrepassen les acotacions d'una especialitat per proposar una obra total com a base d'un pensament estètic.

Confrontar propostes heterogènies però unides per un denominador comú és un repte que ofereix la possibilitat de conèixer les vies d'investigació existents en un terreny que ha tingut que superar forts condicionaments. Les aportacions dels darrers anys no se cenyeixen a la qüestió formal, a l'epidermis de les morfologies o a la incorporació gratuïta de nous materials, sinó que es converteixen en mitjans de reflexió sobre qüestions de fons i sobre problemàtiques actuals. L'ordre intel·lectual i l'ordre estètic treballen conjuntament en unes obres que utilitzen els materials com a trama del pensament.

L'apertura disciplinar operada en els darrers 50 anys ha fet revisar tots els codis formals i tècnics de l'art tèxtil per elaborar nous continguts i noves significacions a partir de les potencialitats expressives dels materials, del seus usos socials o culturals, de les connotacions al món femení, de les evocacions al món ecològic o, fins i tot, de les incursions a l'ofici, sempre des d'un posicionament crític i de debat.

LES CONVOCATÒRIES

“Menys és més”, aquest lema ens serveix per definir les convocatòries de les *Mostres d'Art de Petit Format*, un petit format que ha estat finalment la idea generadora de MX Espai 1010 en la majoria de les seves línies d'actuació. La convocatòria internacional (amb més de 20 països) que se celebra any rere any arriba enguany a la seva novena edició amb àmplies participacions d'artistes de tot el món. Per això, no és gens estrany que s'hagi consolidat com una veritable plataforma de trobada i d'intercanvi. Per la seva envergadura i complexitat organitzativa, és l'activitat que més temps i esforç hi dedica l'equip de MX Espai 1010.

El fet que la convocatòria estigui exclusivament centrada en obres de dimensions reduïdes respon, fonamentalment, a dues idees: per una banda, i estrictament en el sentit més pràctic, presentar i reunir el màxim nombre de peces possibles. Per l'altra, dir el màxim amb els mínims elements; concentrar el concepte i el seu significat, tot forçant al límit la capacitat creativa. Són obres fetes amb una absoluta llibertat tècnica, però sempre subordinades a una idea; per això, limitar les dimensions és intensificar l'essència del discurs.

La incorporació -en les darreres convocatòries- d'un professional que fa una proposta textual, atorga un marc d'actuació i de contextualització, alhora que proposa un tema de debat. “Fet a fora” (I i II convocatòria), “Fet aquí” (III convocatòria), “Trames urbanes” (IV convocatòria), “Mirades llaurades” (V convocatòria), “Transnegatiu” (VI convocatòria), “Utopies. Desplaçaments transversals” (VII convocatòria), “L'aleph” (VIII convocatòria) i “No-lloc” (IX convocatòria), són els diferents arguments que han marcat les intervencions plàstiques des del 1999 fins avui.

Les primeres *Mostres* volien incidir en la incorporació del tèxtil a l'art contemporani. Inicialment, van obrir les portes només als artistes estrangers, per després -a partir de la III- vehicular la trobada amb creadors del nostre país, per tal de promoure la reflexió artística i enriquir l'intercanvi. El repte va ser

trencar amb els camins artesanals per introduir veus que investiguessin poètiques experimentals. És a partir de la IV exposició quan es comencen a incorporar artistes que treballen la tecnologia i la ciència, aplicades a les arts visuals i quan el joc de possibilitats sembla no tenir límit.

Confrontar propostes molt diverses però lligades per un denominador comú, permet conèixer les vies de recerca i d'experimentació existents. Des de les manipulacions tèxtils treballades amb materials de diversa procedència (fibres, feltres, robes, fils, papers, ceres, filferros, làtex, plàstics...), passant per materials rígids com ara elements metàl·lics (ferro, coure, acer...), fins a arribar a la imatge fotogràfica i videogràfica, totes i cadascuna de les obres que han participat són una bona prova de la recerca interdisciplinària en l'art contemporani.

Des de la I Exposició Internacional d'Art Contemporani de Petit Format fins avui, la vinculació d'artistes de talla internacional que han estat capdavanters en l'art tèxtil ha estat molt representativa. L'obra d'Ane Henriksen, Goro Nogano, Gyöngy Laky, Hanelle Ollaka, Junko Suzuki, Yvonne Pacanofsky, Hideho Tanaka, Helga Borisch, Maija Paavola, Yuu Isaki, Marga Ximenez i Aurèlia Muñoz, entre d'altres, han permès prendre el pols d'una disciplina que ha hagut de superar una tècnica artesanal per connectar amb la investigació plàstica actual. Per altra banda, la presència d'artistes provinents d'altres àmbits -amb propostes multidisciplinàries- com ara Clemencia Labin, Ester Xargay, Joan Masdeu, Carles H Mor, Mireia Clotet, Francesca Llopis, Joan Cruspinera, Nora Ancarola, Carles H. Mor, Juan Pablo Muiño, Julia Tina Herchenroder, Carmen de los Llanos, L'Anònima Femenina o el Col·lectiu Puntetes, han donat el contrapunt a les diferents intervencions, concebudes a partir dels més variats conceptes. Tots tenen en comú una mirada que solca la matèria i conrea l'esperit; una mirada que teixeix i desteixeix, estructura i desestructura els nous conceptes i la revelació de la idea. Creacions originals que conformen un mostrari multiforme inscrit en la voluntat d'integrar tots els recursos plàstics i visuals en una obra que sobrepassa els camps acotats de les especialitats per justificar-se per ella mateixa.

La repercussió del cicle *Art mínim* ha estat tant important per a la trajectòria de MX Espai 1010 que aquest va generar un altre cicle: *Extensions de l'Art Mínim*; una activitat amb artistes que havien participat en el petit format però que se'n sortien d'aquest per anar al gran format. Un projecte mare que ha generat altres programes; un projecte que ha servit per dinamitzar i potenciar els propis objectius i retroalimentar-los.

(english)

LESS IS MORE

Conxita Oliver

Founded in 1998 by Marga Ximenez and run together with Nora Ancarola since the year 2000, MX Espai 1010 has directed its line of work according to their personal concerns as artists, striving to establish close links between

technology and tradition. As a stage from which to broadcast these concerns and lines of research, their objectives are broad and numerous, taking up an interdisciplinary and transversal standpoint. The program they have been carrying out is organized around five main cycles during the year, thereby allowing creations to come together that would be hard to contain within the context of a single discipline.

One of these cycles is what they describe as *Art mínim*, and arose out of the yearly group exhibition they devised to show pieces of textile art that were recently entering the field of contemporary art in the conceptual sense. Their *Mostra d'Art Tèxtil de Petit Format* is, at the present time, the only opportunity for artistic research in the field of textiles to be shown at a private venue in Catalonia, and has become firmly established as a reference point within this speciality. The differentiating feature of the event is the cross-fertilization between the field of textiles and the new technologies and media now available.

The art of Marga Ximenez is rooted in a background of weaving and tapestry, hence the idea of creating a specialized art space dedicated to contemporary weaving, otherwise non-existent in our country. Soon Nora Ancarola joined the project, to which she added a new dimension, open to new artistic languages and technologies. As a painter and a video artist, her interests were directed towards the recuperation of a number of creative people who were using humble materials in a completely conceptual manner. In this sense, it has been the yearly production of the Petit Format show that has somewhat altered the original trend of the gallery and transformed it into what it has now become, developing work that revises the interdisciplinary position that textile art holds within the total span of creative languages, both in this country and abroad.

Each of the exhibitions has offered a revision and a renewal, presenting a challenging array of initiatives within the present context. A group of varied artists of different origins and generations have been brought together, all of whom were geared to the use of soft and flexible materials, in a sort of hybridisation that has in fact enriched their personal creative syntax. The result of this poetic crossroads may go from the outright use of textile techniques to an interrogative intervention that may radically alter the external appearance one might expect while maintaining the traditional art of weaving as an underlying quotation, as a theme to be referred to though the result itself may be carried out in the mediums of photography or film.

Thus, the gallery has tended towards work that has some sort of link with tradition, taking shape through an integrative attitude, a cohabitation of values among which the more or less "textile" condition of the materials implemented has become a less important factor in the evolution they now follow. The artists who have participated have kept rigorously to the polyvalent confluence that contemporary art entails, a syntax that blends different disciplines. Thus, various techniques are superimposed in an idiomatic metamorphosis and a territorial appropriation that eliminates all expressive barriers and borderlines.

The task carried out during these ten years has undoubtedly consolidated MX Espai 1010 as an international meeting ground for the exchange of ideas

between creators and artists who feel akin to the gallery's propositions and methodology.

THE DEVELOPMENT OF TEXTILE ART

In the hands of contemporary artists and designers, the traditional art of tapestry as an offshoot of painting has evolved to the point of leaving behind all attempts to continue the craft as it was hitherto known and tending towards the field of three-dimensional sculpture and conceptual installations. In spite of its ancestral past history, weaving has broached new fields of creativity with a demanding degree of innovative achievement, breaking the rules of the craft without entirely dropping certain links with its conventional practice.

It was the French poet and painter Jean Luceart who renovated and modernized tapestry during the first decades of the 20th century, thereby enhancing its and his own creative potential. In 1961 he founded CITAM (Centre International de la Tapisserie Ancienne et Moderne) in Lausanne, an institution that was to promote the International Biennales of Tapestry. In time, these events became the major force that generated the new and surprising forms modern tapestry has acquired. After the first Biennale de Lausanne (1962) the creative machinery started to turn, and stimulated a hitherto unsuspected range of possibilities. Magdalena Abakanowicz presented a revolutionary work, in the terms of orthodox weaving, that departed from the principles of ornamental tapestry to constitute a new formal and conceptual attitude regarding the its mural nature, its characteristic subordination to whatever the given architectural limitations might be. The outright break that lead away from previous developments came with the third dimension, when the pictorial frame was abandoned and the actual woven structure came to represent its own material potential. Thus, artists gradually divested tapestry of every artifice until they were left with the basic internal structure and its flexible nature, which they started to deconstruct and emphasize. The practice of weaving progressively developed the possibilities of fibre, form and volume and concentrated upon the fundamental nature of the materials, their construction and their intrinsically gestural presence.

Research into the nature of textile structures has produced some very interesting creations and continues to do so. Carried out with vegetable or animal fibres (cotton, silk, wool, linen,...) synthetic fibres (nylons, acrylics, plastics...), and any other materials liable to be woven because they are soft, flexible and fibrous. Likewise, materials of very different origins have lead to the hybridization of different fields of the plastic arts. These resources go beyond the scope of any particular speciality, reaching towards the total work of art as a predominant aesthetic standpoint.

To confront these heterogeneous proposals, which are in fact united by a common denominator, is a challenge that offers possible insights into the lines of research that obtain in this particular field of work, that has had to overcome the conditions imposed by the powerful mould it inherited. During recent years, the contributions have not kept to merely formal questions, to the morphological epidermis or to the gratuitous incorporation of new materials, but have become

a means to address underlying theoretical questions as well as the problems of the present day and age. Both the intellectual and the aesthetic level come together in artworks that use the materials as the woof and warp of thought.

The widening of the discipline that has operated over the last 50 years has brought along a revision of all the formal and technical codes of the art of weaving, to unfold new subjects and new meaningful strategies out of the communicative potential of the materials, their social and cultural uses, the connotations of the world of womanhood, bringing up environmental and ecological issues, or even addressing the craft itself, but always from a critical and analytical standpoint.

THE SHOWS

“Less is more” is the defining theme of the *Mostres d’Art de Petit Format*, and small formats have become one of the predominant seminal ideas behind the main line of action of MX Espai 1010. These international meetings, which bring together artists from over twenty countries, year after year, will be held for the ninth time this winter, with a powerful contingent of participants from all over the world. Thus, it should come as no surprise that it has become a truly significant stage for all sorts of exchanges and encounters. Its size, scope and complexity make the organization of this event the item to which most time is dedicated by the team of MX Espai 1010 throughout the entire year.

The fact that the event concentrates exclusively on works of really small dimensions answers to certain requirements. On the one hand is the purely practical intention of showing the greatest possible number of pieces. On the other, the intention is to impose on the participating artists the need to say as much as possible with the fewest possible elements, to concentrate the concept and its meaning, forcing their creative potential to the limit. The works are carried out with complete technical freedom but always submitted to a single common theme that is pretermind by the gallery; the small size required adds to the essence and intensity of the discourse.

At the last few meetings a professional has been invited to write a text that establishes, in words, what the common ground is to be, contextualizing the theme and the debate. “Made Abroad” (1st and 2nd meetings), “Made Here” (3rd meeting), “Urban Weave” (4th meeting), “Ploughed Looks” (5th meeting), “Transnegative” (6th meeting), “Utopias. Transversals displacements” (7th meeting), “Aleph” (8th meeting) and this year’s “Non-place” (9th meeting), are the different themes the contributing artists have worked on from 1999 until today.

The first shows intended to stress the incorporation of textiles into the field of contemporary art. Initially the door was opened exclusively to artists from abroad, and artists from our own country were invited only as of the third meeting, to increase the intensity of the exchange and make it a more enriching event. The challenge was to break away from craft-oriented trends and introduce individuals voicing a more experimental poetry. It was mainly after the 4th event that a number of artists working with technology and science started

to contribute work viable as visual artefacts, after which point the interplay of possibilities seemed to loose all foreseeable limits.

Confronting these heterogeneous proposals that are in fact united by a common denominator is a challenge that offers possible insights into existent lines of research. From the manipulation of textiles woven with materials of varying origins (fibres, felt, cloth, thread, paper, wax, wire, latex, plastics...), including rigid materials such as metals (iron, copper, steel...), or even photographic material and videos, each and every one of the works that have participated are valid testimony of the interdisciplinary research that obtains in contemporary art.

From the First International Small Format Contemporary Art Show up to today, the presence of leading international artists in the field of textiles has been very representative. The work of Ane Henriksen, Goro Nogano, Gyöngy Laky, Hanelle Ollaka, Junko Suzuki, Yvonne Pacanofsky, Hideho Tanaka, Helga Borisch, Maija Paavola, Yuu Isaki, Marga Ximenez i Aurèlia Muñoz, and others, has allowed us to take the pulse of an art medium that has had to overcome its grassroots, craft oriented background, to become integrated in the mainstream of contemporary art research. Moreover, the presence of artists from other fields, introducing multidisciplinary features, such as Clemencia Labin, Ester Xargay, Joan Masdeu, Carles H Mor, Mireia Clotet, Francesca Llopis, Joan Cruspinera, Nora Ancarola, Juan Pablo Muiño, Julia Tina Herchenroder, Carmen de los Llanos, L'Anònima Femenina or Col·lectiu Puntès, have provided the counterpoint to the different interventions arising from the most varied concepts. All of them have in common a vision that cuts into the material in search of the spirit, a vision that weaves and unweaves, constructs and deconstructs the new materials seeking the revelation of an idea. These are original creations that represent a plural showcase marked by the determination to integrate all the visual and plastic resources into works that go beyond the established fields of the various specialities to become autonomous, self-justifying objects.

The repercussion of the *Art mínim cycle* has been so important for the trajectory of MX Espai 1010 gallery that another cycle is going to begin, *Extensions de l'Art Mínim*. This will be an activity with artists who, having participated in the small format shows, have felt the need to move on towards larger dimensions. All in all, this is a project that has fathered a number of other projects, a project that has been able to feed back into itself and provide the dynamics and the objectives for its own continuation.

Conxita Oliver

Member of the International Association of Art Critics